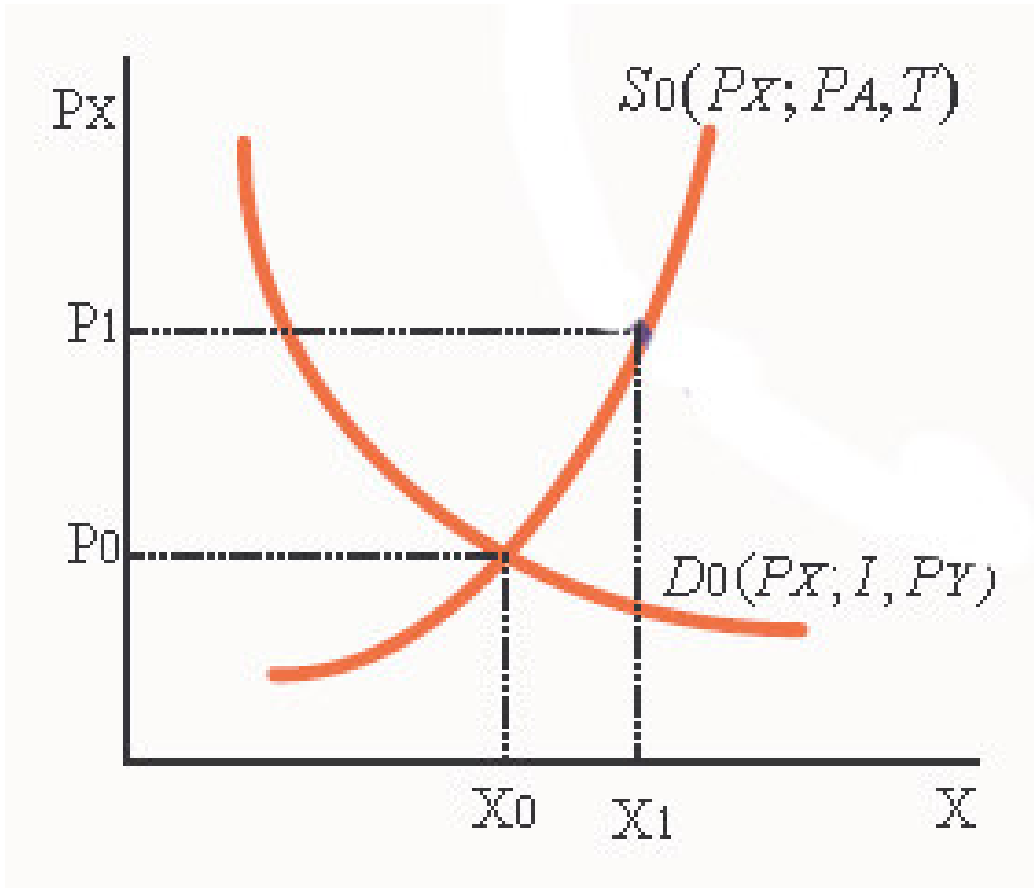

שאלה מס. 1

עקומת הביקוש מראה כיצד משתנה הכמות המבוקשת כאשר משתנה מחיר המוצר ו: מחיר מוצרים אחרים, הכנסה וטעמים קבועים. שיהיו באחד מהגורמים האלה מזיז את כל העקומה- שינוי בביקוש.

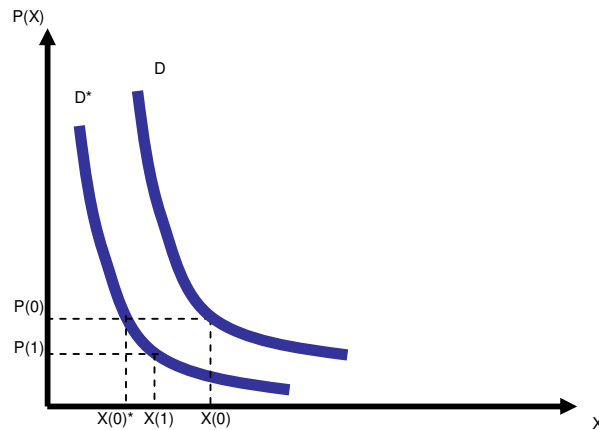
עקומת ההיצע מראה כיצד משתנה הכמות המוצעת כאשר משתנה מחיר המוצר ו: מחיר גורמי הייצור וטכנולוגיה- קבועים. שינוי באחד מהם משנה את העקומה עולה- שינוי של היצע.

לפי השרטוט תנועה על עקומת ההיצע נובעת רק משינוי ב P_X שינוי ב- P_A או ב- T יגרמו לכל העקומה לעלות.

חוליה ראשונה= תנועה של העקומה= גידול בביקוש.
חוליה שנייה= תנועה על העקומה= לא גידול בביקוש- כל שרשרת הטענות נשברה ולכן הטיעון לא נכון.

שאלה מס. 2 עקומת הביקוש של המוסדות הציבוריים

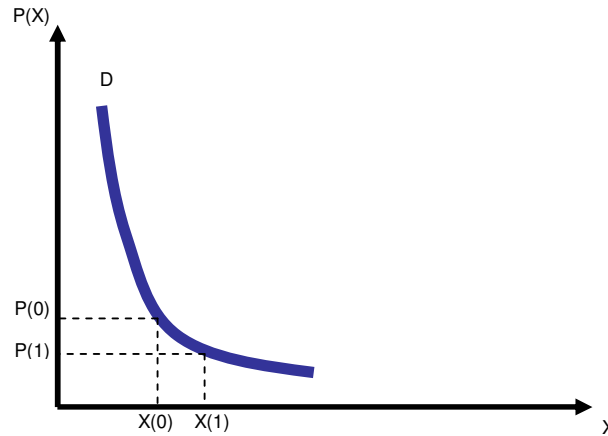

ניתן להסיק מן הנתונים כי יין הוא מוצר נורמאלי למוסדות הציבוריים כיוון שנתון שהמוסדות רצו לקצץ בהוצאותיהם ומכאן שיקצצו בצריכת היין. מוצר נורמאלי הוא מוצר שכאשר ההכנסה יורדת גם כמותו יורדת. עקומת ביקוש D מייצגת את הביקוש של המוסדות הציבוריים לפני הירידה בביקוש. עקומת הביקוש D^* מייצגת את הביקוש לאחר הקיצוץ בהוצאות. ב- $P(0)$ על במצב המוצר ניתן לראות שכמות $X(0)$ גדולה יותר מאשר כמות $X(0)^*$ ב- $P(0)$ הנמצאת על עקומת הביקוש החדשה. אך זהו לא המצב האמיתי במשק כיוון ששינוי זה מביא לירידה במחיר.

כפי שנראה תחת הכותרת "שיווי המשקל של ענף היין לפני ואחרי שינוי הצריכה של המוסדות הציבוריים" שינוי זה הביא לשינוי בשיווי המשקל שהוביל לירידה במחיר (מפורט תחת הכותרת). לאחר הירידה במחיר ל- $P(1)$ ניתן לראות כי הכמות הנצרכת $X(1)$ קטנה יותר מהכמות הראשונית אותה צרכו המוסדות לפני הקיצוץ. עובדה זאת נכונה רק בגלל שנתון לנו שהיה קיצוץ בהוצאות על המוצר וכיוון שהמוצר הוא נורמאלי. אם אלו לא היו נתונים לנו לא היינו יודעים איזה השפעה הייתה גדולה יותר על הכמות, השפעת ההכנסה או השפעת התחלופה.

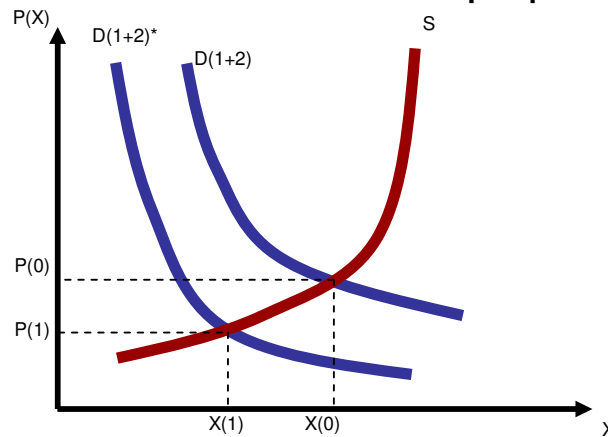
במקרה זה יכולנו גם להגיד את הדבר הבא: כלל כמות המוצרים הנרכשת של השוק יורד (ראה נקודת שיווי המשקל של השוק כולו). הכמות הנרכשת של המוסדות הפרטיים עולה (כיוון שהמחיר יורד). כיוון שבמקרה הכללי ישנה ירידה, ובמקרה הפרטי השני ישנה עלייה- בהכרח במקרה הפרטי הראשון תהיה ירידה (אף ניתן להגיד ששיעור הירידה גדול משיעור העלייה ב-2 המקרים הפרטיים).

עקומת הביקוש של הצרכנים הפרטיים

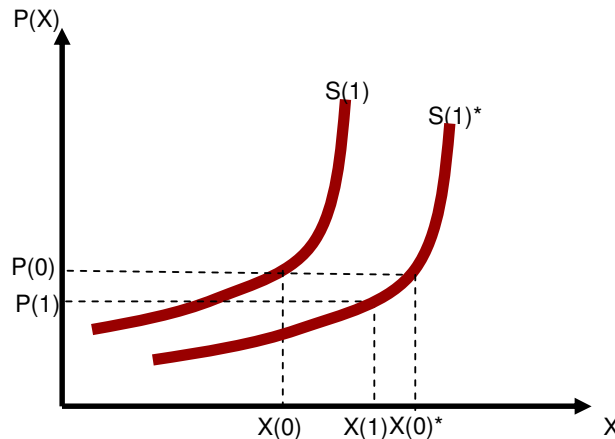
עקומת D מייצגת את הביקוש של הצרכנים הפרטיים. כיוון שהשינוי חל רק אצל המוסדות הציבוריים לא היה שום שינוי של עקומת הביקוש. עם זאת כפי עקב קיצוץ בהוצאות המוסדות הציבוריים ביין, ירד מחיר היין (ראה פירוט שינוי שיווי המשקל במשק תחת "שיווי המשקל על ענף היין") אשר הביא לרכישה של כמות גדולה יותר מצידם של הצרכנים הפרטיים. זאת על סמך ההנחה כי יין הוא מוצר נורמאלי גם אצל הצרכנים הפרטיים. אם המוצר היה נחות, ירידת המחיר הייתה גוררת ירידה בכמות הנדרשת ואם המוצר היה נטרלי ירידת המחיר לא הייתה גוררת שום שינוי מצד הכמות המבוקשת.

שיווי המשקל של ענף היין לפני ואחרי שינוי הצריכה של המוסדות הציבוריים

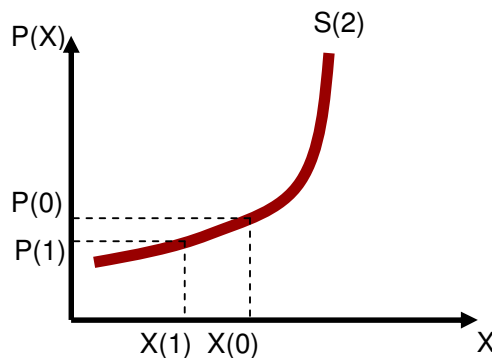
עקומת S מייצגת את ההיצע של המשק כולו המורכב מיקבי השרון והשפלה. עקומת D(1+2) מייצגת את הביקוש של המשק כולו המורכב מציבור אופקי של הביקוש של הצרכנים הפרטיים והמוסדות הציבוריים. ניתן לראות בתרשים כי שיווי משקל מושג במשק במחיר P(0) לאחר הירידה בביקוש של המוסדות הציבוריים. במחיר P(0) ניתן לראות כי קיים עודף היצע. מכאן שכוחו השוק יגרמו למחיר המוצר לרדת (כיוון שכעת ישנם יצרנים המוכנים למכור את המוצר בפחות, העיקר לא להישאר עם מלאי, ומכאן שהצרכנים לא יסכימו לשלם עליו את המחיר הראשוני, כיוון שניתן להשיג את אותו מוצר במחיר זול יותר). שיווי המשקל החדש של המשק יהיה בנקודה P(1) - נקודת החיתוך של עקומת ההיצע עם עקומת הביקוש החדשה. ניתן לראות שבמחיר זה הכמות שתימכר במשק כולו תהיה קטנה מהכמות שנמכרה לפני קיצוץ ההוצאות של המוסדות הציבוריים.

שאלה מס. 3
עקומת ההיצע ליקבי השרון

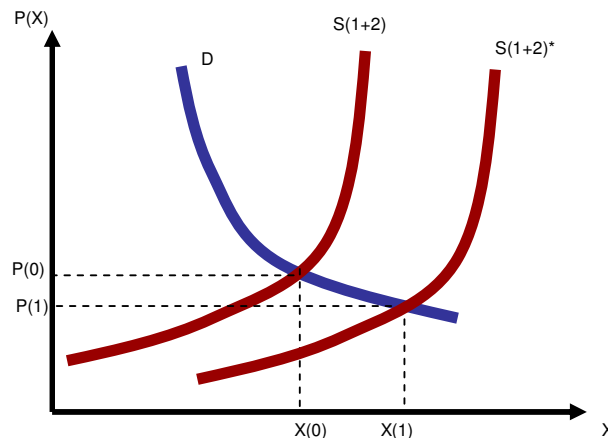
עקומה $S(1)$ מציגה את ההיצע של יקבי השרון לפני הפריזון. עקומה $S(1)^*$ מציגה את ההיצע של יקבי השרון לאחר הפריזון שהביא לגידול בתפוקה. ניתן לראות כי ב- $P(0)$ הכמות המוצעת היא $X(0)$. ניתן לראות כי במחיר $P(0)$ על עקומת ההיצע החדשה הכמות המוצעת תהיה גדולה יותר $X(0)^*$. אך לא זהו המצב האמיתי כיוון שגידול בהיצע של יקבי השרון יביא לירידת מחיר של המוצר (כפי שיוסבר תחת הכותרת "שיווי המשקל של השוק כולו"). כפי שניתן לראות בתרשים במחיר נמוך יותר $P(1)$ הכמות המוצעת $X(1)$ גדולה יותר מ- $X(0)$ אך קטנה מ- $X(0)^*$, מכאן שאם היה היקב- היצרן היחידי בשוק הייתה הכמות הנמכר שלו גדולה יותר באותם תנאי ייצור.

עקומת ההיצע ליקבי השפלה

עקומה $S(2)$ מציגה את ההיצע של יקבי השפלה. במחיר המוצא בשוק $P(0)$ היקב מציע $X(0)$ מוצרים. לאחר גידול בפריזון של יקבי השרון וכן הירידה במחיר (עקב שינוי שיווי המשקל שידון ב"שיווי המשקל של השוק כולו") ניתן לראות כי המשק יציע כמות פחותה של מוצרים $X(1)$.

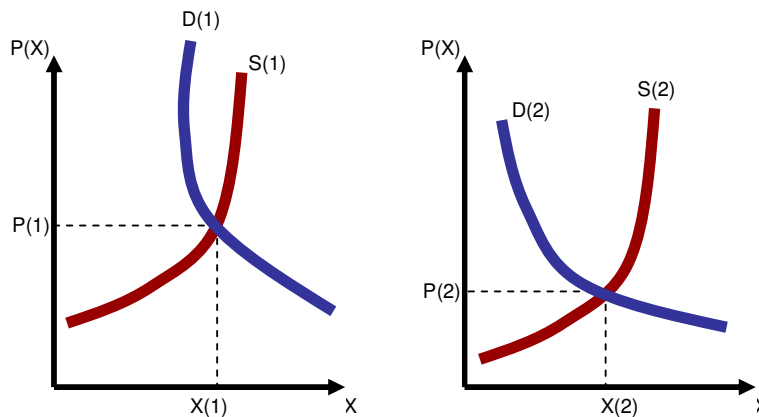
שיווי המשקל של השוק כולו- לפני ואחרי השינוי בפריזון ליקבי השרון

עקומה $S(1+2)$ מציגה את ההיצע של השוק כולו, הבנויה מחיבור אופקי של כל עקומות הביקוש של יקבי השרון והשפלה, לפני הגידול בהיצע של יקבי השרון. עקומה $S(1+2)^*$ מציגה את ההיצע של השוק כולו אחרי הגידול בהיצע של יקבי השרון. במצב זה במחיר השוק $P(0)$ ישנו עודף היצע. כלומר ישנם יותר מוצרים מיוצרים מאשר אנשים שדורשים אותם. דבר זה מביא לכוחות השוק להוריד את המחיר (כיוון שיש צרכנים שרוצים להיפטר מהמלאי אפילו במחיר יותר נמוך וכיוון שהצרכנים לא מוכנים לקנות מוצר זהה במחיר יקר יותר) עד לנקודת שיווי המשקל החדשה הנמצאת בחיתוך של עקומת ההיצע החדשה עם עקומת הביקוש D . במחיר החדש $P(1)$ ניתן לראות כי המשק בכללותו מוכר יותר מוצרים מלפני הגידול בהיצע של יקבי השרון.

שאלה מס. 4

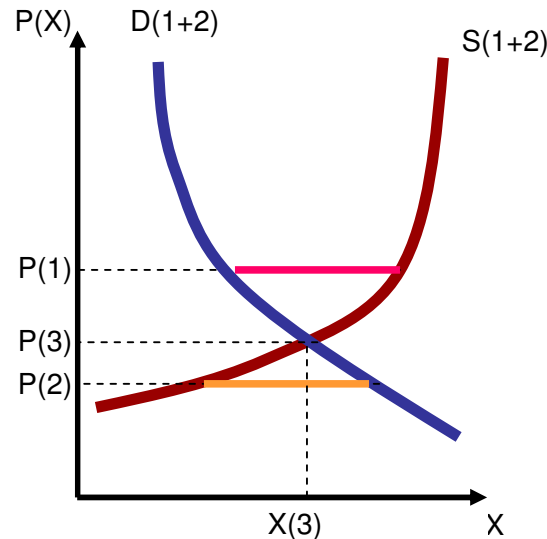
המצב לפני בניית הגשר

ניתן לראות כי המשק השמאלי מגיע לשיווי משקל כאשר מחיר השוק גבוה יותר ממחיר השוק שבו מגיע המשק הימני לשיווי משקל.

המצב לאחר בניית הגשר

כעת, לאחר בניית הסכר שני המשקים השונים יפכו לאחד. עקומת הביקוש ועקומת ההיצע של השוק כולו תתקבל כל אחת מחיבור אופקי של 2 העקומות בכל תחום. נקודת שיווי המשקל תהיה כעת במחיר $P(3)$ שהוא בהכרח נמצא בין $P(1)$ ל- $P(2)$. מחיר זה נקבע כיוון שאם מחיר $P(2)$ יישאר ייווצר מצב של עודף ביקוש (המתואר בתרשים בכתום) ואם מחיר $P(1)$ יישאר ייווצר מצב של עודף היצע (המתואר בתרשים בורוד).

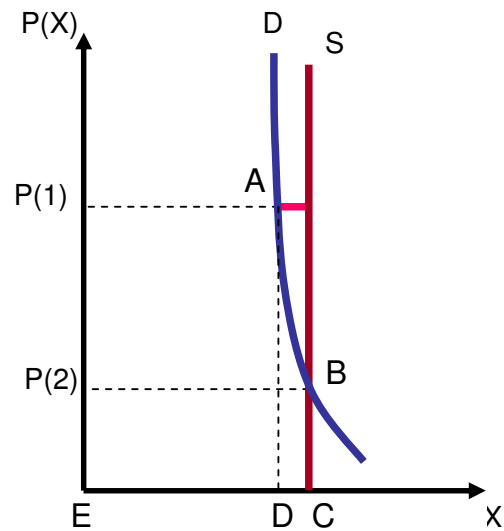

בשיווי משקל הכמות המבוקשת הכוללת שווה לכמות המוצעת הכוללת. שיווי המשקל יגיע כאשר עודף הביקוש ועודף ההיצע יהיו שווים.

שאלה מס. 5

הטענה הייתה יכולה להיות נכונה אם היו מתאגדים כל היצרנים יחד וקבעו מחיר אחיד. אך כיוון שבתחרות משוכללת אין קשר בין היצרנים מצב זה לא ייתכן. בפועל יהיו צרכנים שיצליחו למכור את הסחורה במחיר הגבוה ויהיו כאלו שלא. אלו שלא, יעדיפו למכור את הסחורה במחיר נמוך מהמחיר בשוק, על פני שהחלב יתקלקל להם ללא רווח כלל. כתוצאה מהורדת המחיר של יצרנים אלו, הצרכנים לא יהיו מוכנים לקנות עוד אצל האחר. כך ימשיכו כוחות השוק לפעול עד שיגיע השוק לשיווי משקל בנקודת החיתוך בין עקומת הביקוש לעקומת ההיצע.

אם איגוד יצרנים היה אפשרי, הטענה הייתה נכונה אבל רק כאשר עקומת הביקוש היא אכן קטנה מיחידתית. כאשר הגמישות של עקומת הביקוש בנקודה קטנה מיחידתית ההשפעה של שינוי במחיר אינו משפיע הרבה על הכמות שירכשו הצרכנים וכך המכירה במחיר גבוה ממחיר שיווי המשקל עדיין תעלה את פדיון היצרן למרות שירדה הכמות המבוקשת. כאשר יצרן כבר ייצר מוצר אשר תוקפו קצר (לדוגמא: חלב, ירקות, אוכל מוכן) המוצר הופך להיות מוצר כלכלי, כלומר הוא ירצה להפטר ממנו בכל מחיר שיתנו לו ולכן גמישות עקומת ההיצע תשאף ל-0 (במקרה זה שווה ל-0), עקומת הביקוש גם היא שואפת ל-0 ומכאן שהפדיון $(P(1)ADE)$ במחיר גבוה ממחיר השוק בשיווי משקל $P(1)$ יהיה גבוה יותר מהפדיון $(P(2)BCE)$ במחיר השוק $P(2)$.

אם ידוע כי $|\eta_x, \rho_x| < 1 \leftarrow$ אז כאשר מחיר המוצר משתנה באחוז הכמות משתנה בפחות מאחוז.
 אם מחיר המוצר יורד $\leftarrow$ אז הוצאות הצרכנים (=פדיון היצרנים) יורדות.
 אם מחיר המוצר עולה $\leftarrow$ אז הוצאות הצרכנים (=פדיון היצרנים) עולות.

הרווח של היצרנים שווה למחיר כפול כמות וכל זה פחות העלות. כאן העלות היא כבר אבודה. ידוע לנו שהגמישות היא קשיחה (על כל אחוז שהמחיר ירד תרד הכמות בפחות מאחוז). מכאן שכאשר ירד המחיר ירד גם הרווח.

גמישות עקומת היצע ביחס למחיר

ϵ = בכמה אחוזים משתנה הכמות המוצעת כאשר מחיר המוצר משתנה ב-1%.

$$[\Delta X_s / x_s] / [\Delta P_x / P_x] = \epsilon$$

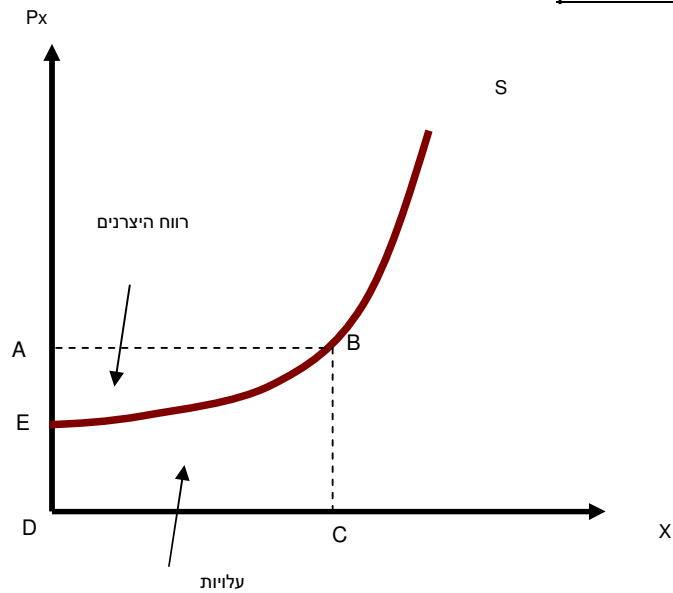
עקומת היצע גמישה לחלוטין = עקומה ישרה ואופקית.

עקומת היצע קשיחה לחלוטין = עקומה ישרה ואנכית.

כאשר עקומת היצע היא ישר היוצא מהראשית אחוזי השינוי בכמות ובמחיר זהים ואז $\epsilon = 1$.

רווח כלכלי: התועלת מפעילות השוק

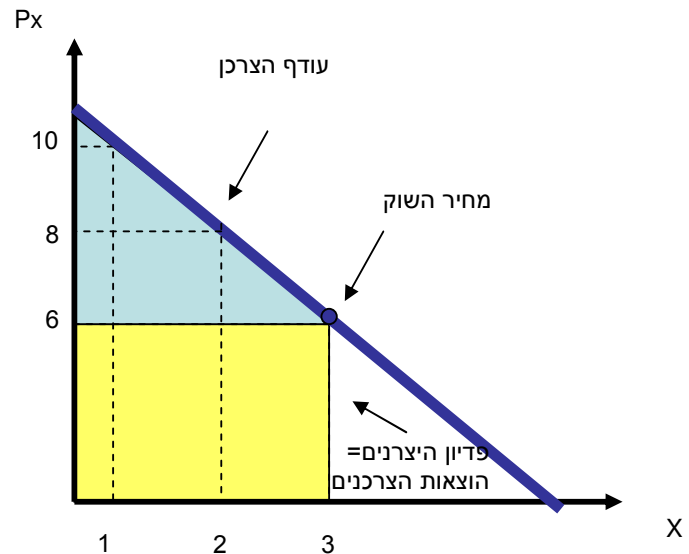
רווח היצרן

פדיון (ABCD) = רווח היצרנים (ABE) + עלויות (EBCD)

רווח הצרכנים: עודף הצרכן

גרף ביקוש לטושים

קיימת תועלת שולית פוחתת מכל יחידה נוספת של המוצר כיוון שאם כבר יש לי 3 טושים הטוש הרביעי כבר פחות חשוב לי. היח' הראשונה הביאה לי תועלת 10, מהשנייה תועלת 8 ומהשלישית תועלת 6.

נניח ששינוי המשקל הוא ב- P_x . מכאן שנרכוש 3 טושים.

הוצאות הצרכן = $3 \cdot 6 = 18$ - הקטע הכחול בתרשים.

סך התועלת של הצרכן = $6 + 8 + 10 = 24$ - הקטע הצהוב + הכחול בתרשים.

עודף הצרכן = $24 - 18 = 6$ - הקטע הכחול בתרשים.

יבוא ויצוא

הנחות הדיון:

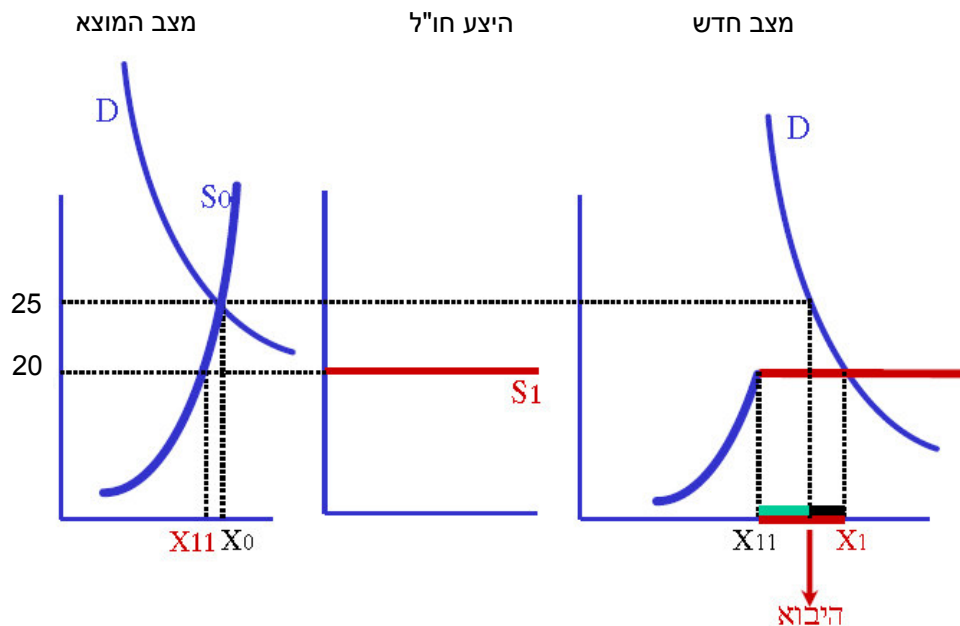
- המשק שלנו משק קטן בשוק הבינלאומי ורואה לפניו מחירים נתונים במונחי מטבע חוץ למוצרי היבוא והיצוא.
- שער החליפים קבוע ונתון.

איזה מוצרים כדאי לייבא?

נייבא את אותם המוצרים שמחיר יחידה מיובאת נמוך ממחיר יחידה של המוצר הזה תוצרת מקומית.

דוגמא: מחיר משחת שיניים מייצור מקומי = 25 ₪. נפתחה אופציה לייבא את המוצר במחיר 20 ₪.

המחיר יורד ← הצרכנים קונים יותר ← היצרנים המקומיים מייצרים פחות.

הקטע הטורקיז = ירידת הכמות המיוצרת בארץ עקב ירידת המחיר מ-25 ל-20.

הקטע השחור = גידול בכמות הנרכשת.

הקטע האדום = "סתימת החור" של היבוא.